

فصل دوم

معاد

در کتاب «پیام های آسمان» سال هفتم، در درس «تلخ یا شیرین» دانستیم که چگونه انسان ها می توانند با شیوه زندگی ای که در این دنیا انتخاب می کنند، زندگی در جهان آخرت را شیرین یا تلخ سازند.

همچنین در درس «عبور آسان» با کارهایی که انجام یا ترک آنها می تواند مرگ را آسان یا سخت سازد آشنا شدیم. امسال در موضوع معاد فرامی گیریم که :

درس سوم (همه چیز در دست تو) : تمام کارهایی که ما در این دنیا انجام می دهیم، چه خوب و چه بد، تأثیر مستقیم در بهشتی یا جهنمی شدن ما در آن جهان دارد. ما می توانیم با تک تک کارهایی که انجام می دهیم، بهشت زیبا را برای زندگی همیشگی بسازیم و یا با برخی کارها برای خود آتشی در جهنم فراهم کنیم. در این درس با کارهایی که بهشت یا جهنم را می سازند آشنا می شویم.

شده چیز در دست تو...

۱- چهار نمونه از ویژگیهای بهشت را بنویسید؟

کسی را سراغ داری که هر چه به او بسپاری، ده برابرش را به تو برگرداند؟
 هفتاد برابر؟
 هفتصد برابر؟
 بی اندازه و بی پایان چطور؟
 اگر کمی دقت کنی، حتماً او را می شناسی.

غیر قابل تصور

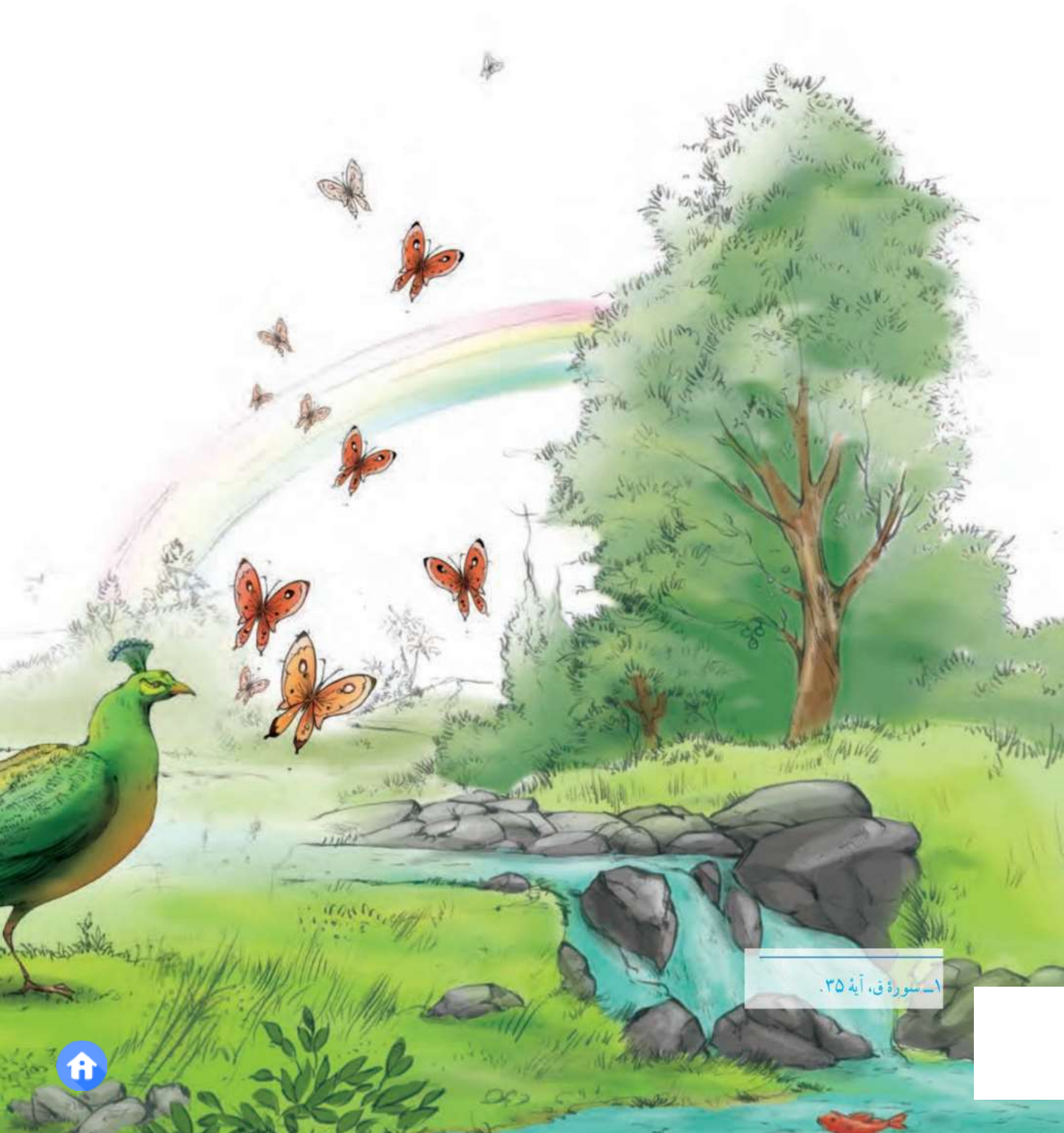
۱) سرزمینی به وسعت تمام آسمانها و زمین، پوشیده از باغهای بزرگ و قصرهای باشکوه و زیبا. رودهایی از شیر و عسل و آب زلال که به جای سنگریزه و خاک در آنها دانه‌های مروارید غلتان است. اینجا بهشت است، پاداش خداوند به نیکوکاران! درهای بهشت گشوده می شود و فرشتگان خوش آمدگویان به استقبال مؤمنان می آیند. اینجا از بیماری، ترس، اندوه و خستگی خبری نیست. خدمتکاران مؤدب و زیبا در کمال احترام از شما با غذاهای لذیذ و نوشیدنی‌های بهشتی پذیرایی می کنند. اینجا هر میوه‌ای که شما بخواهید وجود دارد. همین که در دلتان قصد می کنید میوه‌ای را بخورید، آن درخت شاخه‌هایش را پایین می آورد و میوه‌هایش را دسترس شما قرار می دهد. نیکوکاران در بهشت به دیدار یکدیگر رفته و با پیامبران، امامان و نیکوکاران هم‌نشین اند. آنها با لباس‌های حریر بر روی تخت‌های زیبایی در کنار هم نشسته و با مهربانی با یکدیگر گفت‌وگو می کنند. اینجا فقط گوشه‌ای از نعمت‌های بی شمار خداوند به نیکوکاران است. آنچه شیرینی این نعمت‌ها را برایشان بیشتر می کند این است که هیچ‌گاه نعمت‌های بی پایان خداوند از آنها گرفته نخواهد شد و آنان همان‌گونه که خودشان آرزو دارند، تا ابد در بهشت خواهند ماند.

خداوند مهربان دربارهٔ وسعت نعمت‌های بهشت می‌فرماید :

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ^۱

در آنجا هر چه بخواهند برایشان [فراهم] است و البته [آنچه] نزد ماست بیشتر [از خواسته‌های آنها] است.

۱-سورهٔ ق، آیهٔ ۳۵.

آنچه خواندیم، بخشی از توصیف‌های قرآن کریم و احادیث معصومین علیهم‌السلام دربارهٔ بهشت است. علاوه بر نعمت‌هایی که گفته شد، دوست دارید خداوند در بهشت چه نعمت‌های دیگری به شما بدهد؟

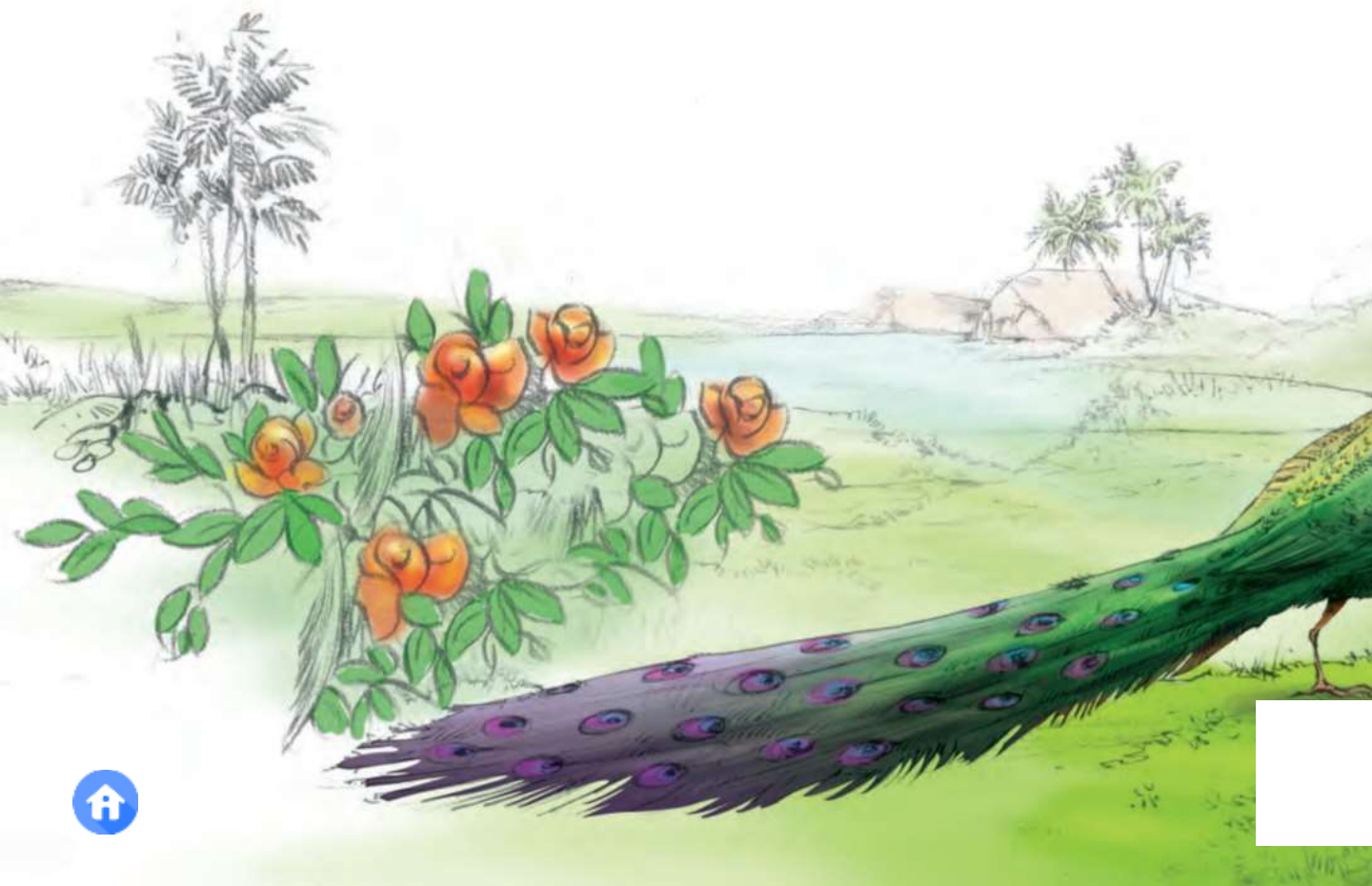
بهشت آفرینان

اما این همه پاداش در برابر چیست؟

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم می‌فرماید:

در بهشت فرشتگانی را دیدم که با خشت‌هایی از طلا و نقره قصری می‌ساختند. آنها گاهی دست از کار می‌کشیدند و بعد از مدتی دوباره شروع به ساختن می‌کردند.

از آنان پرسیدم: چرا ناگهان دست از کار می‌کشید؟
گفتند: وقتی مصالح ساختمانی ما تمام می‌شود، دیگر نمی‌توانیم کار کنیم. پس منتظر می‌شویم تا دوباره برای ما مصالحی بفرستند.

۲- مصالح فرشتگان در بهشت برای ساختن قصرها چیست؟

۳- نعمت های بهشت نتیجه چه چیزی هستند؟

۴- چهار نمونه از ویژگیهای جهنم را بنویسید؟

پرسیدم : مصالح کار شما چیست؟
گفتند: (هنگامی که مؤمنی در دنیا می گوید : «سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر») این کلمات او در این جهان تبدیل به خشت های طلا و نقره می شود و ما برای او با این خشت ها قصر می سازیم و هرگاه گفتن این کلمات را قطع کند، مصالح ما نیز تمام می شود.^۲

بنابراین نعمت های بهشت به دست خود انسان ها به بهشت فرستاده می شود. آنها با اعمال صالحی که در دنیا انجام می دهند، این نعمت ها را برای زندگی خود در بهشت ذخیره می کنند. خداوند مهربان هم تلاش آنها را می بیند، برای قدردانی از آنها پاداششان را ده ها و گاهی صدها برابر می کند و چنین هدایای ارزشمندی را در بهشت به آنان می بخشد. در حقیقت نعمت های بهشت،^۳ نتیجه اعمال نیک انسان ها در دنیا و لطف و بخشش فراوان خداوند به آنها در آخرت است.^۳

۴) اما بیرون از بهشت، در قعر درّه ای بسیار عمیق :

آتش از هر سو زبانه می کشد. ستمکاران مغرور مانند هیزم، آتش می گیرند و می سوزند. اینجا زندان آنهاست، جهنم.

فریادهای گوش خراش جهنمیان و صدای مهیب آتش، از فاصله های دور، هر دلی را از ترس می لرزاند. ستمگرانی که در دنیا مؤمنان را آزار می دادند، اینجا با صورت های سیاه و زشت در میان آتش به دنبال آب و غذا می گردند؛ اما نه آبی هست و نه غذایی.

این سرانجام کسانی است که به خدا و فرستادگانش ایمان نداشتند و روز قیامت را انکار می کردند. ستمکارانی که مردم را اذیت می کردند و از هیچ گناهی روی نمی گرداندند.^۴

به نظر شما چرا جهنمیان در جهنم عذاب می شوند؟

بخاطر نافرمانی از دستورات خداوند - ظلم به مردم - آزار و اذیت دیگران و.....

۱. البته تنها این اذکار نیستند که بهشت ما را می سازند؛ بلکه کارهای نیک هم مانند این ذکر نورانی باعث جلب رحمت و پاداش خداوند در بهشت می گردند. ۲. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۸۸.

۵- عکس العمل جهنمیان وقتی که دوستان خود را در آنجا میبینند رابنویسید؟

۶- جهنمیان وقتی به فرصت های از دست رفته خود فکر می کنند چه می گویند؟

دوزخ آفرینان

این عذابها همان کارهای زشتی است که دوزخیان از دنیا برای خودشان پیش فرستادند. هریک از این زشتیها به صورت غذایی دردناک درمی آید و به نزد صاحبش بازمی گردد؛ مثلاً کسی که در دنیا همیشه با زبانش دیگران را آزار می دهد، در جهنم همواره در محاصره مارها و عقربهای گزنده ای قرار دارد که خودش آنها را به وجود آورده است.

پس باید گفت: جهنم را نیز خود جهنمیان با اعمال خود به وجود آورده اند.

۵) به محض ورود کسی به جهنم، جهنمیان با ناسزا و نفرین به استقبال او می روند. گروهی از آنها به گروهی دیگر که در دنیا با یکدیگر دوست بودند می گویند: شما در دنیا ما را گمراه کردید، پس باید عذاب ما را هم به دوش بکشید. آنها می گویند: ما که شما را مجبور نکرده بودیم. شما خودتان به دنبال ما می آمدید. ما عذاب خودمان را هم نمی توانیم تحمل کنیم.

سپس همگی به سراغ شیطان رفته و می گویند: تو بودی که همه ما را گمراه کردی و به جهنم کشاندی. شیطان می گوید: «خداوند به شما وعده های راست داد و من وعده های دروغ. شما خودتان وعده های راست خداوند را کنار گذاشتید و وسوسه های دروغ مرا باور کردید. پس به جای سرزنش من، خودتان را سرزنش کنید...».

جواب ۲ خودت را امتحان کن ص ۳۱

اینجاست که جهنمیان به فرصت های از دست رفته فکر می کنند و با حسرت و پشیمانی می گویند:

۶) «ای کاش، در دنیا با فلان شخص دوست نمی شدیم. ای کاش، اصلاً مشتی خاک بودیم و امروز چنین حالی نداشتیم. ای کاش، ایمان داشتیم و عمل صالحی انجام می دادیم...»^۲.
به راستی در این میان مقصر کیست؟

در قرآن کریم می خوانیم:

عده ای در روز قیامت می گویند: «اگر ما به پندهای پیامبران عمل می کردیم یا به نتیجه کارهای خودمان می اندیشیدیم، اکنون در جهنم نبودیم».^۳

به نظر شما این افراد از کدام یک از نعمت هایی که داشته اند به درستی استفاده نکرده اند؟
از قدرت عقل و اراده خود به درستی استفاده نکردند.

۱. سوره ابراهیم، آیه ۲۲ ۲. سوره فرقان، آیه ۲۸؛ سوره نبا، آیه ۴۰؛ سوره مؤمنون، آیه ۱۰۰ ۳. سوره ملک، آیه ۱۰

بیشتر بدانیم

یکی از نام‌های روز قیامت، روز جزاست؛ یعنی روزی که هیچ کار نیک و بدی نادیده گرفته نمی‌شود و برای هر کاری - هر قدر هم کوچک باشد - پاداش یا مجازاتی مناسب آن کار در نظر گرفته می‌شود.

برای اینکه علت این نام‌گذاری را بدانید بهتر است به احادیث زیر توجه کنید:

- کسی که روزه می‌گیرد، روزه‌اش در روز قیامت به سپری تبدیل می‌شود که آتش را از او دور

می‌کند.^۱

- بهترین انسان‌ها در روز قیامت کسانی‌اند که به پدر و مادر خود خوبی کنند.^۲

- کسی که از کارهای بد دیگران گذشت کند و آنها را ببخشد، خداوند عذاب آتش را از او دور

می‌کند.^۳

- انسان متکبر و مغرور در روز قیامت، مانند مورچه‌ای کوچک محشور می‌گردد.^۴

- کسی که همسایه‌هایش را اذیت کند، خداوند بهشت را بر او حرام می‌کند و جایگاهش را آتش قرار

می‌دهد.^۵

- نتیجه دروغ گفتن، خواری در دنیا و عذاب در آخرت است.^۶

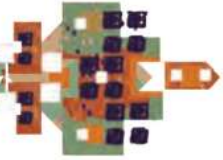
همان‌طور که می‌بینیم وضعیت هر کسی در روز قیامت، متناسب با اعمالی است که در دنیا انجام داده

است. بنابراین، همه ما از همین حالا می‌توانیم با توجه به اعمال خود در این دنیا، وضعیتمان را در قیامت

پیش‌بینی کنیم.

راستی شما دوست دارید در آن روز چگونه باشید؟

۱. کافی، ج ۴، ص ۶۲. ۲. مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ۱۳، ص ۴۱۴. ۳. تَنْبِيهُ الْخَوَاطِرِ، ج ۲، ص ۱۲۰.
۴. کافی، ج ۲، ص ۳۱۱. ۵. وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۴۰. ۶. میزان الحکمة، ج ۳، ص ۲۶۷۷.

- ۱- عذابهای جهنم را در حقیقت خود جهنمیان با اعمال و رفتار زشتشان به وجود آورده اند.
عذاب‌های جهنم را چه کسی به وجود آورده است؟ توضیح دهید.
- ۲- وقتی گناهکاران اشتباهات خود را به گردن شیطان می‌اندازند، او چه پاسخی به آنها می‌دهد؟
- ۳- آیا نعمت‌ها و پاداش‌های همه بهشتیان مانند یکدیگر است؟ چرا؟
خیر- بستگی به میزان ایمان و اعمال بهشتی‌هیان دارد.

پیشنهاد

در قرآن کریم می‌خوانیم :

در روز قیامت، بهشتیان از دوزخیان می‌پرسند : چه چیزی این‌گونه شما را به سوی جهنم کشانید؟
جهنمیان در پاسخ، چهار کار خود را برمی‌شمارند که به سبب آنها گرفتار عذاب شده‌اند. شما می‌توانید
با مراجعه به سوره مدثر (آیات ۴۳ تا ۴۶) این سؤال و جواب را یادداشت کرده و برای دوستانتان در کلاس بازگو
کنید.

الهی

ای نور،

ای منزله از هر عیب،

ای آن که پیش از همه بوده ای و بعد از همه خواهی بود.

خداوندا، گناهایم را بیامرز؛

خدایا، بخش گناهایم را که خشم تو را فرو می فرستد؛

خداوندا، بیامرز گناهایم را که نعمت ها را تغییر می دهد؛

خدایا، بیامرز گناهایم را که دعاها را زندانی می کند؛

الهی، آن گناهان مرا بیامرز که بلاها را فرو می فرستد؛

خداوندا، همه گناهایم را بیامرز و از تمام خطایم درگذر!

تو هم اگر دوست داری چند جمله با پروردگارت سخن بگو.

.....

.....

.....

